

GEDRAGSCODE VOOR DE SUPERVISOR

Artikel 1. Algemeen

1.1. Begrippen

- 1.1.1 Beroepsmatig handelen: elk optreden van de supervisor naar buiten; hieronder valt de professionele relatie, het optreden als docent, supervisor, in de media etc.
- 1.1.2 Betrokkene: ieder die op enigerlei wijze is betrokken bij het beroepsmatig handelen van de supervisor.
- 1.1.3 Professionele relatie: de betrekking tussen supervisor en supervisant met als doel overdracht en/of uitwisseling van kennis en vaardigheden, alsmede bespreking en/of beoordeling van het persoonlijk en/of beroepsmatig functioneren van de supervisant.
- 1.1.4 Supervisant: persoon met wie de supervisor een professionele relatie onderhoudt of heeft onderhouden, t.w. Registercounsellor ABvC®, docent of collega supervisor.
- 1.1.5 Wettelijk vertegenwoordiger:
- de ouder van de minderjarige die het ouderlijk gezag over hem uitoefent, dan wel de voogd van de minderjarige
 - de door de rechter benoemde curator of mentor van de meerderjarige
- 1.1.6 Dossier: de verzameling van gegevens, verkregen door beroepsmatig handelen. Persoonlijke werkaantekeningen behoren niet tot het dossier.
- 1.1.7 Rapportage: elke bevinding, elke beoordeling of elk advies, herleidbaar tot één of meer betrokkenen, uitgebracht in mondelinge of schriftelijke vorm in het kader van het beroepsmatig handelen van de supervisor.
- 1.1.8 Gegeven: elke geregistreerde gebeurtenis of toestand die kan worden bewaard en gereproduceerd.

Onder het woord “docent” wordt mede verstaan “opleider”

Onder het woord “student” wordt mede verstaan “leerling” en “cursist”

Onder het woord “supervisor” wordt mede verstaan “begeleider”, “adviseur” en “kwaliteitsbewaker”.

Waar in deze code gebruik wordt gemaakt van de mannelijke vorm, wordt in voorkomende gevallen de vrouwelijke vorm bedoeld.

1.2. Algemene bepaling

- 1.2.1 De supervisor dient in de uitoefening van zijn beroep naar redelijkheid en vermogen te handelen overeenkomstig de “Gedragscode voor de Supervisor”.
- 1.2.2 Waar de “Gedragscode voor de Supervisor” wordt genoemd, wordt tevens in voorkomende gevallen de “Gedragscode voor de Registercounsellor ABvC®” en/of de “Gedragscode voor de Docent” bedoeld.

1.3. Bijzondere omstandigheden

- 1.3.1 In geval van onverenigbaarheid van artikelen van de “Gedragscode voor de Supervisor” is de supervisor zorgvuldig in zijn afweging van de gevolgen van zijn keuze en overweegt hij zijn beroepsvereniging en/of ervaren vakgenoten te raadplegen.
- 1.3.2 In geval van onverenigbaarheid van artikelen van de “Gedragscode voor de Supervisor” of bij gegronde redenen om af te wijken van deze code, is de supervisor zorgvuldig in zijn afwegingen en overweegt hij zijn beroepsvereniging en/of die ervaren vakgenoten te raadplegen welke niet zijn betrokken bij de professionele relatie.
- 1.3.3 Indien wettelijke regels de supervisor verplichten af te wijken van enig artikel in de “Gedragscode voor de Supervisor”, dan streeft de supervisor ernaar voor het overige de bepalingen en de geest van deze code te volgen.

1.4. Vertegenwoordiging van de supervisant

- 1.4.1 Indien de supervisant minderjarig is, zijn de artikelen in het Burgerlijk Wetboek inzake het verbintenissenrecht en de minderjarigheid van toepassing.

Deze gedragscode voorziet niet in aanvullende artikelen met betrekking tot (de vertegenwoordiging van) minderjarigen en wilsonbekwame meerderjarigen.

Artikel 2. Integriteit

2.1. Betrouwbaarheid

- 2.1.1 De supervisor onthoudt zich van gedragingen waarvan hij weet of redelijkerwijs kan voorzien dat zij het vertrouwen in hemzelf of in de uitoefening van zijn functie als supervisor dan wel in collega's kunnen schaden.
- 2.1.2 De supervisor is zich bewust van het feit dat na de (formele) beëindiging van een professionele relatie zijn professionele verantwoordelijkheid ten opzichte van de betrokkene(n) blijft bestaan waar deze rechtstreeks voortvloeit uit genoemde professionele relatie.

2.2. Eerlijkheid

- 2.2.1 De supervisor voorkomt misleiding van enige aard in zijn beroepsmatig handelen.
- 2.2.2 De supervisor maakt geen misbruik van zijn professionele kennis en vaardigheden of van het overwicht dat voortvloeit uit zijn deskundigheid of uit zijn positie als supervisor.
- 2.2.3 De supervisor dient desgevraagd de supervisant naar waarheid en nauwgezet te informeren over zijn opleiding en kwalificaties, theoretische benadering, trainingsmethode en methode van werken, ervaring en deskundigheid, alsmede overtuigingen en levensfilosofie. Hij vermeldt deze uitsluitend voor zover zij relevant zijn.
- 2.2.4 De supervisor wekt bij de supervisant geen ongerechtvaardigde of bovenmatige verwachtingen ten aanzien van de waarde, de aard, de effecten, de gevolgen van zijn dienstverlening.
- 2.2.5 De supervisor dient de supervisant naar waarheid en nauwgezet te informeren over de duur en frequentie van bijeenkomsten, aspecten van betrouwbaarheid, kosten en wijze van betaling en andere algemene voorwaarden waaronder de supervisor zijn diensten aanbiedt.

2.3. Rolintegriteit

- 2.3.1 Indien tussen de supervisor en de supervisant tevens een counsellingrelatie ontstaat, dan dienen supervisie en counselling gescheiden plaats te vinden. Hierover dienen duidelijke afspraken te worden gemaakt tussen de supervisor en de supervisant. De supervisor dient er zorg voor te dragen dat de tijd beschikbaar voor supervisie optimaal en uitsluitend wordt gebruikt voor supervisie.
- 2.3.2 Indien gedurende het supervisiewerk blijkt dat de supervisant therapie of enig andere vorm van hulpverlening nodig heeft, dan moet de supervisor dit bespreekbaar maken en indien noodzakelijk en uitsluitend met toestemming van de supervisant voor doorverwijzing zorgdragen.
- 2.3.3 De supervisor dient zich redelijkerwijs bewust te zijn van de moeilijkheden die kunnen ontstaan uit het vervullen van meervoudige professionele rollen ten opzicht van zijn supervisant(en).
- 2.3.4 De supervisor die wordt geconfronteerd met het optreden van onverenigbare belangen of moeilijkheden uit het vervullen van meervoudige professionele rollen, dient een keuze te maken en die aan de betrokken partij(en) mee te delen. De supervisor dient hierbij de vertrouwelijkheid in acht te nemen.
- 2.3.5 De supervisor en de supervisant dragen elk een eigen verantwoordelijkheid bij het stellen van grenzen aan het gelijktijdig bestaan van professionele en niet-professionele rollen.
- 2.3.6 De supervisor laat na in zijn beroepsmatig handelen zijn persoonlijke, religieuze, politieke of ideologische belangen bewust en oneigenlijk te bevorderen.

Artikel 3. Respect

3.1. Algemeen respect

- 3.1.1 De supervisor respecteert de psychische en lichamelijke integriteit van ieder mens en tast hem niet aan in zijn eer en zijn gevoel van eigenwaarde. De supervisor dringt niet verder door in het persoonlijke leven van betrokkene(n) dan redelijkerwijs noodzakelijk wordt geacht voor het doel van zijn beroepsmatig handelen.
- 3.1.2 De supervisor respecteert de kennis, het inzicht en de ervaring van zijn supervisant. De supervisor neemt het op zich om het de supervisant mogelijk te maken om zich binnen het kader van de eigen mogelijkheden emotioneel en intellectueel te ontwikkelen.
- 3.1.3 De supervisor geeft zich rekenschap van en respecteert individuele en culturele verschillen tussen mensen. De supervisor spant zich ervoor in dat, ondanks deze verschillen, mensen onder vergelijkbare omstandigheden gelijke kansen en dezelfde behandeling krijgen.

3.2. Autonomie en zelfbeschikking

- 3.2.1 De supervisor respecteert en bevordert in zijn beroepsmatig handelen de autonomie en zelfbeschikking van ieder mens, rekening houdend met de belangen van anderen.

3.3. Informatie en instemming

- 3.3.1 Zonder vrijwillige en wederzijdse toestemming dienen de supervisor en de supervisant geen professionele relatie met elkaar aan te gaan of voort te zetten.
- 3.3.2 Voor en tijdens de duur van de professionele relatie verstrekt de supervisor zodanige informatie aan de supervisant, dat deze redelijkerwijs welingelicht en vrijelijk in staat kan worden geacht om afwegingen te maken met betrekking tot het aangaan of het voortzetten van de professionele relatie.
- 3.3.3 De supervisor dient zich op de hoogte te stellen van enige therapie of andere vorm van hulpverlening die zijn supervisant ondergaat of heeft ondergaan, aangezien daardoor de effectiviteit van het beroepsmatig handelen van de supervisant zou kunnen worden beïnvloed.

- 3.3.4 De supervisor dient de supervisant in zijn ontwikkeling te steunen, het belang van verdere ontwikkeling te benadrukken en te helpen met een kritische beoordeling bij de counsellingwerkzaamheden van de supervisant.
- 3.3.5 De supervisor dient zich bewust te zijn van zijn eigen competentie en te waken voor overschrijding van de grenzen daarvan.
- 3.3.6 De supervisor en zijn supervisant dienen regelmatig evaluaties uit te voeren over het beroepsmatig handelen van de supervisant, over de professionele relatie tussen beiden en met betrekking tot hun eigen functioneren. Indien en waar dit noodzakelijk blijkt kunnen zaken worden verbeterd of tekortkomingen weggenomen.
- 3.3.7 Binnen de professionele relatie dienen de supervisor en zijn supervisant elkaar duidelijkheid te verschaffen met betrekking tot eventuele juridische verantwoordelijkheden die bestaan ten opzichte van elkaar, van organisaties waarvoor zij mogelijk werkzaam zijn en van hun eigen supervisanten.
- 3.3.8 Indien de supervisor een verstrengeling van belangen ontdekt bij een supervisant onder zijn supervisie, dan dient de supervisor deze supervisant te wijzen op de verantwoordelijkheden en loyaliteiten van de supervisant.
- 3.3.9 Indien er sprake is van een conflict tussen supervisor en supervisant, dan schakelt de supervisor een collega-supervisor in als bemiddelaar of hij verwijst de supervisant door naar een collega-supervisor.

3.4. Vertrouwelijkheid

- 3.4.1 De supervisor dient alle informatie die hij uit hoofde van de uitoefening van zijn beroep direct, indirect of uit enig andere bron heeft ontvangen als vertrouwelijk te behandelen. Deze verplichting blijft bestaan na beëindiging van de professionele relatie. Uitgesloten zijn:
- situaties waar de supervisant schriftelijk verzoekt om een ander bij de professionele relatie te betrekken
 - situaties waarbij het naar de mening van de supervisor nodig is om een cliënt van zijn supervisant te beschermen

- situaties waar het in het belang is van de supervisant van de supervisor, bijvoorbeeld in het geval van sollicitaties
 - situaties waarbij disciplinaire actie moet worden ondernomen tegen de supervisant van de supervisor
 - situaties waarbij de supervisor het noodzakelijk acht om in overleg te treden met collega's
- 3.4.2 Indien er een verstrengeling van belangen optreedt, dan dient de supervisor een zorgvuldige afweging te maken en zijn beslissing daaraanvolgend mede te delen aan de supervisant of het instituut waaraan hij als supervisor zijn diensten verleent.
- 3.4.3 De supervisor heeft niet de plicht de vertrouwelijkheid in acht te nemen, indien hij gegronde redenen heeft om te menen, bij voorkeur na raadplegen van één of meerdere van zijn collega's, dat het doorbreken van de vertrouwelijkheid het enige en laatste middel is om direct gevaar voor personen te voorkomen.
- 3.4.4 De supervisor heeft niet de plicht de vertrouwelijkheid in acht te nemen, indien wettelijke bepalingen of een rechterlijke beslissing hem dwingen tot het doorbreken van de vertrouwelijkheid.
- 3.4.5 Indien de supervisor met betrekking tot wie hij een professionele relatie heeft de mogelijkheid van doorbreken van de vertrouwelijkheid onderkent stelt hij de betrokkene(n), indien mogelijk, op de hoogte dat hij genoodzaakt kan zijn de vertrouwelijkheid te doorbreken.
- 3.4.6 Indien de supervisor met betrekking tot wie hij een professionele relatie heeft besluit tot het doorbreken van de vertrouwelijkheid ten aanzien van betrokkene(n) dan mag zich dat niet verder uitstrekken dan redelijkerwijs in de gegeven omstandigheden wordt vereist. Hij stelt, indien mogelijk en eventueel naderhand, betrokkene(n) op de hoogte van zijn besluit.
- 3.4.7 De supervisor dient zich tegenover de rechter te beroepen op verschoning, indien het afleggen van een getuigenis, verklaring of het beantwoorden van vragen hem in strijd brengt met zijn verplichtingen ten aanzien van de vertrouwelijkheid. Indien het beroep op verschoning door de rechter niet wordt gehonoreerd staat het de supervisor vrij om autonoom en vrijwillig een persoonlijke afweging te maken omtrent het wel of niet doorbreken van de vertrouwelijkheid.

3.4.8 Indien de supervisor op enigerlei wijze dreiging ondergaat die hem verhindert uiting dan wel uitvoering te geven aan hetgeen bepaald in de punten (3.4.1.) tot en met (3.4.7.), dan vervalt de verplichting van de supervisor om zich te houden aan deze “Gedragscode voor de Supervisor”, bij voorkeur na overleg met een collega-supervisor.

3.5. Dossier

- 3.5.1 De supervisor neemt in zijn dossier die gegevens op die hij redelijkerwijs kan aanmerken als relevant voor en dienend tot het doel van de professionele relatie met zijn supervisant(en).
- 3.5.2 De supervisor is er, behoudens bij elke situatie van overmacht, voor verantwoordelijk dat het dossier op zodanige wijze wordt bewaard dat redelijkerwijs niemand toegang heeft tot de gegevens in het dossier zonder de toestemming van de supervisor.
- 3.5.3 De supervisor zorgt er voor dat het dossier voldoende duidelijk en overzichtelijk is bijgewerkt. De supervisor draagt er zorg voor dat bij een tijdelijke of blijvende afwezigheid zijnerzijds dan wel na eventuele overdracht van zijn supervisant(en), een collega-supervisor de professionele relatie kan voortzetten.
- 3.5.4 De supervisor verleent zijn supervisant of enig ander daartoe gerechtigde persoon desgevraagd en voor zover de vertrouwelijkheid met betrekking tot elk ander niet wordt geschonden inzage in en/of afschrift van het dossier. Hij biedt deze aan daarbij toelichting te geven.
- 3.5.5 Een verzoek daartoe vanwege een supervisant of enig andere in de professionele relatie betrokkene kan na overleg met de supervisor leiden tot verbetering, aanvulling en/of verwijdering van gegevens in het dossier, voor zover deze gegevens betrekking hebben op de verzoeker. Het verzoek tot verbetering, aanvulling en/of verwijdering van gegevens wordt schriftelijk door verzoeker ingediend, dan wel zo nodig in overleg met de betrokkene door de supervisor op papier gesteld.

- 3.5.6 De supervisor bewaart na beëindiging van de professionele relatie het op naam gestelde dossier van de supervisant(en) niet langer dan noodzakelijk is voor het beroepsmatig handelen, echter gedurende tenminste twee jaren. De supervisor dient betrokkene(n) schriftelijk te informeren over de bewaartermijn van het dossier en de consequenties die de bewaartermijn heeft voor de termijn waarbinnen een eventuele klacht ontvankelijk kan worden verklaard overeenkomstig het tucht- klachtenreglement van de ABvC.
- 3.5.7 Op uitdrukkelijk en schriftelijk verzoek van de supervisant draagt de supervisor zorg voor de overdracht of vernietiging van (delen van) het dossier van deze supervisant. Indien meerdere personen tot de professionele relatie behoren zal overdracht of vernietiging geschieden, uitsluitend voor zover het de gegevens betreft die werden verstrekt door de verzoeker zelf. Het verzoek om overdracht of vernietiging dient door de supervisor te worden bewaard overeenkomstig de bewaartermijn van gegevens die geldt na beëindiging van de professionele relatie met de verzoeker. Verzoeker dient, vooraf-gaande aan overdracht of vernietiging, schriftelijk te worden geïnformeerd over de gevolgen van overdracht of vernietiging met betrekking tot het ontvankelijk verklaren van een eventuele klacht overeenkomstig het klachtenreglement van de ABvC.

3.6. Gegevensverstrekking

- 3.6.1 De supervisor verstrekt uit het dossier uitsluitend die gegevens aan een daartoe gerechtigde derde die door de supervisor geacht worden relevant te zijn voor de vraagstelling van die derde en waarvoor de supervisant nadrukkelijk en vooraf schriftelijk toestemming heeft verleend.
- 3.6.2 Als de supervisor op grond van een wettelijke bepaling of een rechterlijke beslissing verplicht is informatie uit het dossier aan derden te verstrekken, dan is toestemming van de supervisant niet nodig. De supervisant wordt, indien mogelijk, door de supervisor van de gegevensverstrekking op de hoogte gebracht.

- 3.6.3 Wanneer de supervisor in het kader van zijn beroepsmatig handelen gegevens inbrengt in een interdisciplinair werkoverleg, waarvan de leden niet rechtstreeks meewerken aan de uitvoering van de professionele relatie, dan is daarvoor nadrukkelijk en vooraf schriftelijke toestemming van de supervisant(en) nodig. In deze schriftelijke toestemming wordt door de supervisant(en) tevens medegedeeld dat kennis aanwezig is van de mogelijkheid dat de supervisor de vertrouwelijkheid volgens de richtlijnen van deze gedragscode niet langer kan waarborgen ten aanzien van elk ander in het interdisciplinair werkoverleg en niet aansprakelijk kan worden gesteld door de supervisant(en) dienaangaande.
- 3.6.4 Ten behoeve van onderzoek, statistiek, publicatie en onderwijsdoel-einden mag de supervisor beroepsmatig verkregen gegevens in woord en geschrift aan een derde verstrekken. Deze gegevens dienen voor dit doel geanonimiseerd te worden. Wanneer in voorkomende gevallen het anonimiseren van gegevens niet mogelijk is dan mogen die gegevens alleen met nadrukkelijke en voorafgaande schriftelijke toestemming van de supervisant(en) worden verstrekt.

3.7. Rapportage aan derden

- 3.7.1 Rapportage over supervisanten aan derden dient naar vorm en naar inhoud in overeenstemming te zijn met het doel van de opdracht en met de afspraken die voor aanvang van de opdracht werden gemaakt.
- 3.7.2 Indien in de opdracht is afgesproken dat de rapportage mondeling wordt uitgebracht, dan wordt de inhoud met de supervisant(en) besproken, voorafgaand aan het uitbrengen van de rapportage aan derden.
- 3.7.3 De supervisor biedt de supervisant(en) de gelegenheid tot inzage in en verschaft de supervisant(en) desgewenst een afschrift van de feitelijke rapportage, voorzover deze betrekking heeft op de supervisant(en) zelf, voorafgaand aan het uitbrengen van de feitelijke rapportage aan derden.

- 3.7.4 Op verzoek van supervisant(en) bestaat de mogelijkheid van correctie, aanvulling en blokkering van informatie betreffende supervisant(en) zelf, waarvan door deze supervisant(en) aannemelijk wordt gemaakt dat deze onjuist, onvolledig of niet ter zake doende is, gezien de doelstelling van de rapportage. Het professionele oordeel als zodanig staat niet open voor correctie, aanvulling of blokkering door supervisant(en), voor zover dit oordeel relevant is voor de doelstelling van de rapportage, zoals bij het aangaan van de professionele relatie vooraf werd overeengekomen.
- 3.7.5 De supervisant heeft in principe het recht om rapportage aan derden te blokkeren, voor zover deze betrekking heeft op de supervisant zelf. De supervisant heeft geen recht om rapportage aan derden te blokkeren indien laatstgenoemden volgens wettelijke regelingen de bevoegdheid hebben om rapportage te eisen. In het geval dat rapportage wordt uitgebracht aan derden heeft de supervisor de plicht om de supervisant van tevoren schriftelijk te wijzen op het wel of niet bestaan van het recht op blokkering van rapportage aan derden. In voorkomende gevallen stelt de supervisor de supervisant in de gelegenheid bezwaren tegen de rapportage op schrift te stellen en deze gelijktijdig met de rapportage aan derden te doen toekomen.
- 3.7.6 Wanneer er sprake is van een supervisantsysteem, dan kunnen personen die deel uitmaken van dit supervisantsysteem een beroep doen op de bepalingen met betrekking tot inzage en blokkering van de rapportage, mits dit beroep niet strijdig is met het doel van de rapportage en/of de vertrouwelijkheid ten opzichte van de anderen.
- 3.7.7 De supervisor dient in zijn rapportage zakelijk, begrijpelijk en ondubbelzinnig te zijn en zich te beperken tot wat nodig is in het licht van de vraagstelling en het doel van de rapportage.
- 3.7.8 Voor zover dit in zijn vermogen ligt dient de supervisor zich er van te overtuigen, dat zijn rapportages zullen worden gebruikt overeenkomstig de bedoelingen en beperkingen ervan en niet voor een ander doel dan waarvoor zij zijn opgesteld. De supervisor zal in zijn rapportages vermelden dat deze vertrouwelijk van aard zijn.

Artikel 4. Deskundigheid

4.1. Vakbekwaamheid

- 4.1.1 De supervisor dient bij de uitoefening van zijn beroep naar redelijkheid en vermogen te handelen overeenkomstig de “Gedragscode voor de Supervisor”.
- 4.1.2 De supervisor dient eigen regelingen te treffen om zijn beroepsmatig handelen met enige regelmaat in intervisieverband aan de orde te stellen en bewaakt zijn eigen niveau als supervisor door met regelmaat contact te hebben met erkende collega-supervisors of andere bevoegde hulpverleners.
- 4.1.3 De supervisor houdt zijn professionele deskundigheid in stand door het volgen van voor hem van belang zijnde vakliteratuur en door het deelnemen aan relevante bij- en nascholingsactiviteiten.

4.2. Grenzen van het beroepsmatig handelen

- 4.2.1 In zijn beroepsmatig handelen roept de supervisor waar en indien nodig advies in of verwijst zijn supervisant(en) door, indien hij wordt geconfronteerd met een (dreigende) overschrijding van de grenzen van zijn deskundigheid dan wel zijn professionele of persoonlijke beperkingen.
- 4.2.2 Indien de supervisor in zijn beroepsmatig handelen door psychische of lichamelijke problemen negatief wordt beïnvloed of dreigt te worden beïnvloed, dan beperkt, onderbreekt of beëindigt de supervisor zijn beroepsmatig handelen.

Artikel 5. Verantwoordelijkheid

5.1. De kwaliteit van het beroepsmatig handelen

- 5.1.1 De supervisor heeft de plicht zorg te dragen voor een goede kwaliteit van zijn beroepsmatig handelen en is binnen enig samenwerkingsverband medeverantwoordelijk voor een goede kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening aan zijn supervisant(en) en/of opdrachtgever(s).
- 5.1.2 Supervisors dienen te kwaliteit van hun diensten te bewaken en moeten in staat worden geacht om tegenover collega-supervisors in te staan voor hun beroepsmatig handelen.

5.2. Verantwoording

- 5.2.1 De supervisor dient van zijn beroepsmatige activiteiten op zodanige wijze aantekening te houden dat hij van deze activiteiten verantwoording kan afleggen aan zijn supervisant(en) en de tuchtcommissie.
- 5.2.2 De supervisor verleent naar beste weten medewerking aan de behandeling van een eventueel tegen hem ingestelde klachtenprocedure.